

TASCAM DR-701D

Nástroj pro osamělé střelce.

TASCAM DR-701D

cena 13.562 Kč (bez DPH)
výrobce TASCAM
www.tascam.eu
zapůjčil Audiomaster s.r.o.
www.audiomaster.cz

N euplynulo mnoho času a opět přichází na řadu téma zvukové složky audiovizuálních děl. Je třeba hned v úvodu poznamenat, že v centru našeho zájmu nebudou audiovizuální díla s vysokým rozpočtem, kde je volba potřebného vybavení motivována jinými kritérii, ale projekty jednodušší, nezávislé a nízkorozpočtové, kde je nutno brát ohled na rozpočet mnohem obezřetněji. Volba vybavení je pak určena především poměrem ceny a výkonu nakupovaného zařízení.

Použití DSLR kamer pro tvorbu takovýchto projektů se stalo již samozřejmostí a také v oblasti zvukového zařízení se etablovala skupina výrobců, kteří tento segment trhu solidně naplnili. Dlouhodobě mezi ně patří i TASCAM, renomovaný výrobce zvukové techniky. Jeho předchozí audiorekordéry pro DSLR kamery jsem v tomto časopise již hodnotil, a to vesměs příznivě. Nyní mám před sebou nedávnou novinku - lineární PCM rekordér určený pro spolupráci s DSLR kamerami - TASCAM DR-710D. Rozšířené typové označení (model DR-70D byl přímým předchůdcem, zatímco DR-60D lze označit za průkopníka) dává najevo, že TASCAM svoje výrobky stále inovuje. Podíváme se na to, zda inovace není jen názvová, ale i faktická. Co přináší tento rekordér nového?

Připomněl jsem někdy v minulosti význam externích rekordérů pro práci s DSLR kamerami. V oblasti zvuku je řešení využívající pouze zvukové vybavení kamery vždy kompromisní, a to i tehdy, je-li DSLR kamera vybavena přídavným (třeba i směrovým) mikrofonom. Jeho umístění na poměrně malém těle kamery není optimální, nehledě k činnosti záznamové automatiky v audioobvodech, která pro tvůrčí práci není vhodná. Proto se interní zvuk DSLR kamer při vážněji míněné tvorbě prakticky nepoužívá a externí kamerové mikrofony, jichž je na trhu celá řada, jsou tedy jen polovičatým řešením. Východiskem z této situace jsou kompaktní rekordéry nepotřebující k obsluze a ovládání dalšího člena týmu - zvukaře. Lze je připevnit přímo ke kameře, s níž vytvoří poměrně kompaktní celek a umožní kameramanovi, aby příjem zvuku ovládal sám. Osobně mám k jednomužným týmům výhrady, jsem vyznavačem specializovaných profesí, ale současně chápu, že například v dokumentaristice může být každý člověk navíc překážkou. Osamělí střelci jsou mnohdy ve výhodě...

NOVINKY

Psát o novinkách není jednoduchá úloha, protože při prohlížení přístroje a studiu firemní literatury, tedy stručného tištěného manuálu a internetových stránek výrobce, kde se nachází manuál mnohem podrobnější, jsem si potvrdil domněnku, že účel, základní architektura a funkční vybavení tohoto přístroje přesně

vychází z předchozího modelu DR-70D, navazuje na něj, ale v některých aspektech i posouvá dále. Výrobce ani v tomto případě novým modelem nenahrazuje starý, oba jsou v nabídce souběžně.

Za nejdůležitější a nejvýraznější koncepční změnu lze považovat rozšíření možností záznamu na 6 stop (oproti dřívějším čtyřem). Nejde však o vstupní kanály navíc, ale o možnost zaznamenat stereofonní mix čtyř vstupních kanálů. I to má však svůj význam, mimo existenci stereofonní zálohy je k dispozici okamžitý mix, který lze pohodlně vyexportovat pro účely poslechu a např. výběru záběrů. Osobně mám s využitím stereofonního okamžitého mixu (Rough Mix) dobré zkušenosti, a to nejen pro výše uvedené důvody, ale především pro možnost provádět stříh záznamu podle tohoto stereofonního souboru, kde je průběh vlny komplexněji viditelný. O výhodách stereofonního okamžitého mixu ve spojení se způsobem stříhu Source - Destination, který nabízejí některé DAW, by bylo možno napsat celý článek. V každém případě platí, že možnost pořizovat okamžitý mix ze zaznamenávaných stop není vlastnost zbytečná, naopak, může přinést mnoho užitku i časové úspory. Může se totiž stát, že okamžitý mix pro další použití vyhovuje a není třeba trávit čas postprodukční mixáží. Další významnou novou vlastností je možnost synchronizace se spolupracujícím zařízením pomocí časového a řídicího kódu (Timecode) a pomocí propojení HDMI. V neposlední řadě jsou možnosti přístroje rozšířeny o možnost natáčet se vzorkováním 192 kHz, byť jen ve dvou stopách. Ostatní volby samplingu zůstávají nezměněny.

Tyto novinky jsou zásadní. Výčet dalších typických vlastností uvádím pro informaci a porovnání:

Také TASCAM DR-701D je integrovaný mixer a rekordér připravený pro spolupráci s DSLR kamerami. Jeho základním úkolem je zpracování a záznam zvuku z různých zdrojů, které při natáčení DSLR kamerami přicházejí v úvahu. Je uzpůsoben k pevnému mechanickému spojení s kamerou a společnému upevnění na fotostativ, a to pod i nad kamerou. Signálové propojení se realizuje pomocí kabelů. Toto propojení pomocí malých jacků není příliš spolehlivé, ale v případě DSLR kamer je bohužel konvenční. TASCAM DR-701D však nemusí být použit jen pro spolupráci s kamerou, jde o plnohodnotné zvukové záznamové zařízení. Použijeme-li však jeden z jeho výstupů pro souběžné natáčení smíchaného zvuku do kamery jde o vítanou zálohu.

TASCAM DR-701D je velmi bohatě vybaven funkcemi, které bychom marně hledali i u složitějších a dražších zařízení, ale najdeme je již u jeho předchůdce. Nejdůležitějšími vlastnostmi, jimiž na sebe upoutává pozornost, jsou zejména možnost nahrávat dva simultánní soubory - jeden s nastavenou a druhý s volitelně sníženou úrovní, schopnost zaznamenávat 4 zvukové kanály (resp. 2 stereofonní dvojice), automatické číslování záběrů, možnost nahrání synchronizačního tónu do záznamu i do kamery (ručně i automaticky), možnost monitorování záznamu pořízeného technologií M-S a naopak použití M-S stereofonního mikrofónu, funkce limiteru a horní propusti na každém kanále a například také možnost zpětného monitoringu z kamery. V tomto výčtu jsem zmínil jen ty funkce, které jsou u zařízení této kategorie a určení nevšední. Za zmínku stojí docela nadstandardní funkce, a to možnost nastavení zpoždění na jednotlivých kanálech. Je to sice funkce z kategorie velmi profesionálních (výrobce ji podle manuálu nabízí ke kompenzaci vzdálenosti mikrofónu - patrně při použití ambientní dvojice), použití v praxi je však nepraktické, neboť mu musí předcházet výpočet. Proto je lépe ponechat tento úkol až na mix v postprodukcí. Jiné využití však spatřuji při použití digitálních mikroportů, kdy je zpoždění mikroportového řetězce známo a lze je lehce kompenzovat tak, aby digitální mikroporty a běžné mikrofóny byly ve fázi. I tuto funkci najdeme u předchozího modelu.

TASCAM DR-701D disponuje samozřejmě celou řadou dalších očekávaných schopností, které nacházíme u kompaktních zvukových záznamových zařízení. O těch není třeba se dlouze zmiňovat. Z této kategorie vlastností připomínám zejména vybavení DR-701D dvěma vestavěnými všesměrovými kvalitními mikrofóny, které mohou posloužit místo běžných kamerových mikrofónů, nebo tehdy, je-li rekordér používán samostatně jako zvukový zázpisník.

VZHLED A PŘEVODNÍ

Také vzhledově DR-701D nezapře staršího bratra. Vše, co bylo napsáno o vzhledu a uspořádání rekordéru DR-70D, platí i pro DR-701D. Zájemce o tyto informace odkazují na článek věnovaný staršímu modelu. Jedna důležitá změna však stojí za zmínku. Displej je na rozdíl od předchozího modelu podsvícený nikoli oranžově, ale světle modře (lze při troše fantazie pokládat i za bílou), což pokládám za lepší. Protože údajů na displeji přibývalo, obával jsem se o čitelnost, ale i přesto, že se písmo nepatrně zmenšilo, lze všechny údaje dobře

identifikovat. Vedle displeje jsou přehledně umístěny ovládací prvky, jejichž rozložení bylo lehce přeorganizováno, neboť i zde jedno tlačítko přibýlo. Ovládá přímý přístup k volbě monitorování, což je z provozních důvodů lepší než lovit při práci tyto volby někde v menu. Vzhledem k rozměrům přístroje vycházejí ovládací prvky poněkud malé, až tak, že při jejich rozložení již malá velikost a těsná topologie vadí. Vše je však opět logicky rozloženo a panel je tak velmi přehledný. Pro kontrolu některých funkcí bych u profesionálního přístroje uvítal spíše dedikované přepínače, ale je jasné, že u takto kompaktního výrobku to není možné. Problémem zůstávají (jako u většiny podobných zařízení) indikátory vybití. Indikátory opět nejsou cejchované, nacházíme jen jakousi značku asi ve 3/4 dráhy, která by mohla znamenat -12 dBFS a přibyla ryska označující nastavenou mez záznamu se sníženou úrovní. To je chvályhodné. Je také potřeba mít na paměti, že reakce indikátorů na vstupní signál má malou prodlevu. LED indikátory špiček však reagují okamžitě.

Na bočních panelech se nacházejí všechny potřebné terminály pro opravdu univerzální konektivitu. Možnosti připojení jsou opět totožné s DR-70D, jen konektory jsou trochu jinak rozmístěny. Připojujeme tedy symetrické mikrofónní a linkové zdroje (XLR), nesymetrický stereofonní mikrofón a zvukový vstup a výstup kamery (Jack 3,5 mm) i sluchátka s regulací. USB terminál má datovou i napájecí funkci. Levý boční panel nese i novinku - terminály HDMI, které umožňují připojení obrazového výstupu kamery a vstup náhledového monitoru. Dodatkovými funkcemi těchto terminálů je možnost synchronizace, pokud HDMI signál obsahuje potřebné impulsy, a dálkové spouštění záznamu z kamery. To je ovlivněno firmwarem kamery. Přibyl rovněž BNC konektor pro příjem časového kódu. Přední panel skrývá pod víčkem prostor pro čtyři baterie velikosti AA a paměťovou kartu, po stranách najdeme interní mikrofóny. Horní a dolní panel je využit pro připevnění DSLR kamery a uchycení celého kompletu na stativ. Obě uchycení jsou pevná a výsledkem je kompaktní celek. Kameru s rekordérem je možné používat i bez stativu, docela dobře se drží, jejich hmotnost je snesitelná a vytváří pocit pevnosti a jistoty. Primární způsob použití je však v kombinaci s pevným stativem.

MENU A SOUBOROVÁ HIERARCHIE

Veškeré nastavení přístroje probíhá v menu. U nastavení, která se provádějí na počátku

práce by to nevydilo, protože struktura menu je přehledná a dnes jsme již na tento způsob konfigurace zvyklí. Co je však poněkud nepohodlné, je míchání, které není možné realizovat jinak než metodou „vyber a proved“ ve struktuře menu. Tento postup vylučuje pohotovostní mixážní zásahy a omezuje se na statický mix. Přesto oceňuji možnost tento mix zaznamenat. Konkurence však nespí a možnost ovládat mix v reálném čase pomocí smartphonu nebo tabletu je výzvou.

Uspořádání natočeného materiálu je zcela převzato ze staršího modelu. Postupuje od nejvyšší úrovně - projektu - pomocí vytváření podsložek až o dvě úrovně níže. Tak lze materiál přehledně organizovat podobně jako v profesionální praxi systémem Project, Scene, Take. Stromová adresářová struktura je vhodná i pro přenos dat do počítače. Generované názvy zvukových souborů v sobě obsahují některé důležité informace (např. číslo složky, záznamový mód a zdrojové vstupní kanály), což však celý název poněkud znepráhledňuje. Po delším užívání si obsluha na tento způsob patrně zvykne. Systém pojmenovávání lze do jisté míry uzpůsobovat volbou klíčového slova. TASCAM DR-701D akceptuje jak karty typu SD, tak SDHC s větší kapacitou, ale i SDXC až do 128 GB, takže o kapacitu záznamu se ani při vícečetném záznamu ve vysokém rozlišení až 192 kHz není třeba obávat. Přesun natočeného materiálu do počítače obstará osvědčený USB terminál, funkce zvukového rozhraní pro DAW však opět není implementována.

ZÁVĚR

TASCAM DR-701D je vynikajícím výrobkem. V mnohém předčí své konkurenty, jak bylo v přehledu ukázáno. Dílčí nedostatky, na něž jsem upozornil, jsou daní za kompaktnost přístroje, snadnost obsluhy a také příznivou cenu. Možnost synchronního příjmu a odděleného zpracování zvuku v postprodukcí je pro práci s DSLR kamerami velkým přínosem. Tento inovovaný rekordér se opět o něco přibližuje profesionálním nárokům, a to právě rozšířenou možností synchronizace, která umožňuje kaskádování několika rekordérů i vícekamerový záznam.

TASCAM DR-701D si dokážu představit i v reportážním nasazení v oblasti náročnější rozhlasové publicistiky, kde jsou dnes požadavky na záznam zvukového materiálu takové, že konvenční stereofonní rekordéry přestávají dostačovat.

Aleš Dvořák

PIXEL

V-Ray 3 SP3

Oblíbený renderer
pro 3ds Max

2D/3D GRAFIKA A ANIMACE, DIGITÁLNÍ VIDEO A ZVUK

AKAI Timbre Wolf

Čtyřhlasý analogový syntetizér
s krokovým sekvencerem

MAGIX Movie Edit Pro 2016

Velmi dobře vybavený editor
pro zpracování domácího videa

HitFilm 4 Pro

Videostřihový,
kompoziční
a efektový
program

DJI Osmo

Stabilizované
video snadno
a rychle

Efekty ve videopostprodukci

Adobe After Effects CS6: Ztracené soubory,
světelné efekty a další...

TASCAM DR-701D

Nástroj pro osamělé střílce

Ableton Push 2 a Live 9.5

Druhá generace firemního kontroléru

Blend4Web
FL Studio 12
PunchLight

Cena 89 Kč • 4 €

9 771211 540012

03

© Milivoj Popović